

Ein óvælkomin blóðsúgvandi souvenir:

VEGGJALÚSIN ER KOMIN FYRI AT VERA

Tað fara bara at koma fleiri og fleiri veggjalýs, tess fleiri fólk ferðast til og úr Føroyum, sigur Heini Magnussen frá Skaðadjóratænastuni

PÆTUR HJALMAR EVENSSON

Ein veggjalús er ein lítill reyðbrún teka, sum livir av blóði - líka sum ein vampýrur. Um náttina kemur hon fram at súgva blóð úr tær, meðan tú svevur fyri síðan at fjala seg aftur. Hesi ótespiligu skordýrin eru blivin alsamt meira vanlig í Føroyum seinastu árin. Tað leggja tey ið hvussu er merki til hjá Skaðadjóratænastuni, har tey hava úr at gera við at koma veggjalúsum til lívs.

- Tað er ein stórir trupulleiki, sum í roynd og veru ikki hevur verið í Føroyum áður. Tað hevur næstan verið eitt púra ókent fyrirbrigdi, men nú síggja vit tað oftari og oftari, sigur Heini Magnussen, sum eigur og rekur Skaðadjóratænastuna.

Spreiðir seg skjótt

Avbjóðingin við veggjalúsum er, at tær spreidda seg so skjótt, og um tær fyrst koma inn um gátt, kann tað vera sera trupult at sleppa av við tær aftur.

- Tær nørast so ógvuliga skjótt. Um veggjalýs eru staðfestar í einum rúmi, so mugu rúmin við síðuna av, niðri undir og uppi yvir reinsast. Avbjóðingin við teimum er, at tær eru ógvuliga mótstøðuførar móti flest øllum týningarevnum.

Veggjalýs krógva seg allastaðni - eitt nú í stikkontaktum, á náttborðum, aftan fyri myndir á veggjum, aftan fyri gólv- og loftlistar, ímillum fjalirnar í seingjarbotninum og í gardinum.

Kemur frá útlandinum

Seinastu fáu árin hevur føroyska ferðavinnan av álvara

tikið dik á seg, samstundis sum føroyingar eru farnir at ferðast meira. Sambandið við útheimin, har veggjalús higartil hava trivist, er styrkt munandi í mun til, hvussu avskornar Føroyar annars eru frá umheiminum. Møguleikin fyri at føroyingar og ferðafólk ótilvitað dragsa veggjalýs til Føroya við sær í kuffertinum er tí væl størri enn fyrr.

- Tað fara bara at koma fleiri og fleiri veggjalýs, tess fleiri fólk ferðast til og úr Føroyum, sigur Heini Magnussen og staðfestir:

- Veggjalúsir eru komnar fyri at vera.

Trívast á gistingarhúsum og AirBnb-heimum

Skaðadjóratænastan hevur fast eftirlit á fleiri føroyskum gistingarhúsum fyri at fyrirbyggja trupulleikanum við veggjalúsum har.

- Gistingarhúsini vita, hvussu stórir trupulleikin við veggjalúsum er uttanlands, tí fær mann fyrst henda trupulleikan, so er tað ringt at sleppa av við tað. Tað sær mann til dømis á finum gistingarhúsum í Danmark, har tey ikki vita síni livandi ráð, sigur Heini Magnussen.

Í takt við at fleiri ferðafólk koma til Føroya, er talið av føroyingum, ið leiga síni hús ella sína íbúð út við AirBnb-tænastuni, eisini vaksið alsamt.

- Tað eru ógiliga ofta so vorðnir bústaðir í Føroyum, ið verða raktir av veggjalúsum. Tað síggja vit ofta, sigur Heini Magnussen.

Kann bliva umfatandi

Umframt uppgávur á gistingarhúsum kemur tað meira enn so

fyri, at Skaðadjóratænastan fær fyrispurningar frá privatfólki.

- Tá onkur í húsarhaldinum hevur verið uttanlands og ferðast í longri tíð, til dømis fjakkað, er vanligt, at veggjalýs koma við, sigur Heini Magnussen.

Um tað kemur í eitt heim, so kann tað bliva ein rættiliga dýrur umgangur at fáa alt viðgjørt.

- Hóast vit hava nógva útgerð til hetta, so mugu vit ásanna, at tað væl kann taka heilt langa tíð at koma trupulleikanum til lívs. Onkuntið skulu tað tvær ella tríggjar viðgerðir til, fyrr enn húsið ella rúmið er heilt tomt fyri veggjalúsum, sigur Heini Magnussen.

Brúka serliga útgerð

Skaðadjóratænastan hevur serliga útgerð, sum verður brúkt til at týna veggjalúsum.

- Glóðheitur dampur er tað einasta, sum riggar at drepa tær við. Vit hava brillur á og brúka myrkar gardinur og eitt øgiliga kraftigt

Veggjalúsir eru ein teka og ikki ein lús. Á latíni eitur hon "Cimex lectularius", og á enskum verða hon kallað "bed bug". Hon er umleið 0,5 - 0,6 cm til støddar

